

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 5 §§ lagen om statens tjänstekollektivavtal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens tjänstekollektivavtal ändras så att affärsverken själva kan besluta om anställningsvillkoren för sina tjänstemän samt andra ämbetsverk och inrättningar om avlöningarna för sina tjänstemän. Detta gäller dock inte de ämbetsverk och inrättningar som inte ännu omfattas av resultatstyrning och inte heller vissa av de högsta tjänsterna.

Syftet med propositionen är att förbättra ämbetsverkens och inrättningarnas samt affärsverkens möjligheter att fördela sina resurser på ett ändamålsenligt sätt och därigenom främja verksamhetens lönsamhet och resultat.

Lagen avses träda i kraft den 1 juni 1992.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

Enligt 5 § 2 mom. lagen om statens tjänstekollektivavtal (764/86) kan statsrådet utan hinder av ett tjänstekollektivavtal bestämma annat om tjänstemännens anställningsvillkor än vad som är överenskommet i avtalet, om möjligheterna att få eller kvarhålla personal hos staten eller andra vägande skäl kräver detta. Statsrådet får likväl inte bestämma sämre anställningsvillkor än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet.

Enligt 5 § 3 mom. i lagen kan finansministeriet utan hinder av ett tjänstekollektivavtal berättiga en tjänsteman att för semester, ålderstillägg eller annan ekonomisk förmån av tjänsteförhållandet också tillgodoräkna sig annan tid än den som enligt tjänstekollektivavtalet får tillgodoräknas, bevilja tillstånd att utge förmån enligt avtalet även till någon annan tjänsteman än en sådan som enligt avtalet är berättigad till den och ekonomisk förmån eller

kostnadsersättning på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som nämns i avtalet, samt inom ramen för statsförslaget bestämma om personliga lönetillägg, tilläggsarvoden och andra därmed jämförbara arvoden.

Enligt 5 § 4 mom. (994/89) i lagen fattas i 3 mom. åsyftade beslut som inte är av avsevärd betydelse och som gäller tjänstemän vid affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) av affärsverket, med undantag av beslut om tillstånd att utge förmåner eller kostnadsersättningar på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som nämns i tjänstekollektivavtalet. Affärsverket kan dock med iakttagande av de allmänna grunder som finansministeriet fastställer för affärsverket besluta att resultatbaserad lön skall betalas till en tjänsteman.

Enligt 2 § 4 mom. (764/86) bestäms om justering av avlöningen i genom förordning särskilt fastställda tjänster, vars innehavare har

till uppgift att företräda staten såsom representer för arbetsgivaren, nedan arbetsgivar-tjänster, samt om arvoden för innehavarna av dessa tjänster särskilt genom beslut av finansministeriet.

Den befogenhet för statsrådet som avses i 5 § 2 mom. lämpar sig för genomförande av vittgående avgöranden. Statsrådet fattade hösten 1989 ett beslut som gäller avlöningarna för ca 25 000 tjänstemän, dvs. ändringar av bl.a. placeringen i löneklasser.

Den befogenhet för finansministeriet som avses i 5 § 3 mom. utgör i praktiken fortlöpande verksamhet. Ministeriet har beviljat bl.a. personliga lönetillägg, ålderstillägg enligt prövning, resultat-arvoden samt tillägg inom det personliga avlöningssystemet, som provas inom statsförvaltningen. Ministeriet har kunnat ändra placeringen av tjänster i löneklasser och ta i bruk nya faktorer som inverkar på avlöningen.

Den befogenhet som stadgas för statens affärsverk i 5 § 4 mom. trädde i kraft vid ingången av år 1990. Den är mer begränsad än finansministeriets befogenhet på det sättet att man med stöd av den inte kan fatta beslut med vittgående betydelse. På grund av den kan tjänstemän inte beviljas ekonomiska förmåner eller ersättningar för kostnader som föranleds av tjänsteförhållandet eller avlöning som beror på resultat tas i bruk annars än med iakttagande av de allmänna grunder som fastställts av finansministeriet.

Lagens 2 § 4 mom. täcker arbetsgivar-tjänsternas alla poster av avlöningsskäraktär. Andra ekonomiska fördelar i anknytning till arbetsgivar-tjänsterna grundar sig i allmänhet på tjänstkollektivavtal.

2. Skälen till ändringarna

Inom statsförvaltningen övergår man stegvis och senast år 1995 helt och hållet till resultatstyrning och omkostnadsbudgetering. Vid resultatstyrning styrs ämbetsverken och inrättningarna genom målsättningar och anslag. Vid omkostnadsbudgetering budgeteras de medel som varit disponibla för ämbetsverkens och inrättningarnas avlöningar och andra omkostnader under ett omkostnadsmoment utan att resursslagen specificeras. Detta moment är oftast ett tvåårigt reservationsanslag som inte kan överskridas på samma sätt som ett för-

slagsanslag. De ämbetsverk och inrättningar som detta gäller, nedan resultatstyrda ämbetsverk, skall ha en omfattande befogenhet att flexibelt forma och fördela de personalresurser som står till deras förfogande och bestämma om anställningsvillkor. Detta leder till ett mera resultat-inriktat arbete och ett mera ekonomiskt val samt en mera ekonomisk fördelning av de resurser som står till förfogande.

Därför är det ändamålsenligt att de resultatstyrda ämbetsverken har en möjlighet att inom ramen för statsbudgeten bestämma om sina tjänstemäns avlöningar. Ämbetsverken och inrättningarna har redan nu en motsvarande möjlighet vad gäller personal i arbetsavtalsförhållande. Resultatstyrning och omkostnadsbudgetering garanterar att denna befogenhet används vid behov och på ett ändamålsenligt sätt.

Statens affärsverk står utanför statsbudgeten och ansvarar för sin egen ekonomi. De fungerar i konkurrenssituationer och på eget ansvar. De synpunkter som ovan framförts om resultatstyrda ämbetsverk accentueras i dem. Därför är det ändamålsenligt att särskilt ett affärsverk har vittgående möjligheter att besluta om anställningsvillkoren för sina tjänstemän.

Avsikten är att ämbetsverken och inrättningarna samt affärsverken beaktar sakenliga lönepolitiska grunder då de fastställer avlöningarna och beslutar om andra antällningsvillkor.

Begreppet arbetsgivar-tjänst infördes i samband med att lagen om statens tjänstekollektivavtal stiftades 1970. Om avlöningarna i dessa tjänster kunde inte överenskommas genom tjänstekollektivavtal och därför stadgades att de skall fastställas av finansministeriet. Då de resultatstyrda ämbetsverken och affärsverken enligt propositionen skall kunna besluta om avlöningarna för sina övriga tjänstemän, finns det i allmänhet ingen orsak till att fastställandet av avlöningen för arbetsgivar-tjänsterna skall reserveras för finansministeriet. Eftersom det dock är viktigt att linjedragningarna för avlöningssystemet och avlöningarna för de högsta tjänstemännen inom statsförvaltningen och behandlingen av dem sker centraliserat, föreslås att finansministeriet fortfarande skall fastställa avlöningarna för de arbetsgivar-tjänster som samtidigt är antingen i 5 § 2 mom. statstjänstemannalagen (755/86) avsedda tjänster som specificeras i statsbudgeten eller i 10 § 5 punkten lagen om statens affärsverk avsedda tjänster vars inrättande skall godkännas av

riksdagen. Dessa är i huvudsak tjänsterna på högsta nivå inom statsförvaltningen och ämbetsverkschefernas tjänster.

Det är i allmänhet inte ändamålsenligt att ge andra ämbetsverk och inrättningar än de resultatstyrda ämbetsverken den möjlighet att bestämma om avlöningarna för tjänstemän som beskrivs ovan. Avsikten är att alla ämbetsverk skall bli resultatstyrda senast år 1995. Då ämbetsverken och inrättningarna blir resultatstyrda, är även målen och förutsättningarna för deras verksamhet samt verksamhets- och ledningssystemen mogna för reglering av avlöningarna genom egna beslut. Före det är det ändamålsenligt att finansministeriet fortfarande avgör ärendena i fråga för dem med följande undantag.

I anslutning till revideringen av grunderna för avlöningen för statstjänstemän har inom statsförvaltningen under de senaste åren i relativt stor utsträckning tillämpats vissa avlöningssystem och avlöningssystemer som förutsett ett särskilt beslut av finansministeriet för varje tjänsteman. Sådana beslut har bl.a. varit ålderstillägg enligt prövning samt tillägg inom försöket med individuell avlöning. Inom de närmaste åren och redan innan alla ämbetsverk övergått till resultatstyrning kan det vid tillämpningen av sådana system, vars grunder övervägs centraliserat, vara ändamålsenligt att finansministeriet även kan befullmäktiga andra ämbetsverk och inrättningar än resultatstyrda ämbetsverk och affärsverk att fastställa ifrågasvarande avlöningar.

I resultatstyrningens och omkostnadsbudgeteringens inkörningsskede samt då statens avlöningssystem och lönepolitik är under revidering och hela tiden utvecklas föreslås det att finansministeriet ges en möjlighet att styra ämbetsverkens och inrättningarnas verksamhet vid tillämpningen av de nu föreslagna stadgandena. Styrningen gäller dock inte statens affärsverk.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Förhandlingar om propositionen har med de centralorganisationer som företräder de statsanställda förts enligt det avtal som med stöd av lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/88) slutits om samarbete i personalfrågor angående statsförvaltningen och förvaltningsområdet.

4. Förslagets ekonomiska och organisatoriska verkningar

Propositionen har inga direkta ekonomiska verkningar. Eftersom man genom att använda den föreslagna befogenheten snabbare och mera träffsäkert kan genomföra resultatstyrning och sporrande avlöningssystem, främjar den en lönsam, framgångsrik och effektiv verksamhet inom statsförvaltningen.

Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Statstjänstemannalagen har ändrats genom lag (306/92) som har trätt i kraft den 15 april 1992 så att på grund av ändringen den befogenhet som gäller inrättande och reglering av tjänster ankommer på resultatstyrda ämbetsverk.

Det gemensamma målet för denna proposition och den ändring som har gjorts i tjänstemannalagen är att förbättra de resultatstyrda ämbetsverkens möjligheter att fördela sina resurser på ett ändamålsenligt sätt och därigenom främja lönsamheten och resultatet i deras verksamhet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

2 §. Enligt paragrafens 4 mom. föreslås att stadgandena om avlöningar i arbetsgivartjänsterna flyttas till 5 § på det sätt som nämns senare.

5 §. Paragrafens 1 mom. har samma innehåll som gällande 1 mom.

Paragrafens 2 mom. gäller statsrådets, finansministeriets, ämbetsverks, andra inrättnings samt affärsverkens befogenhet att bestämma om tjänstemännens anställningsvillkor. Enligt det inledande stycket i momentet får anställningsvillkor inte bestämmas så att de är sämre än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet. Motsvarande begränsning ingår angående statsrådets beslut i nuvarande 2 mom. Avsikten är att denna förutsättning skall utvidgas till att gälla även finansministeriets, andra ämbetsverks och inrättnings samt affärsverkens befogenheter. De beslut som fattas av finansministeriet och affärsverken på basis av nuvarande 3 och 4 mom. är till sin karaktär sådana att förmåner inte kan försämrans genom dem. Det föreslagna stadgandet gäller som för närvarande enbart konflikter med gällande tjänstekollektivavtal.

Stadgandena i nuvarande 2 och 3 mom. om att besluten i fråga kan fattas utan hinder av ett tjänstekollektivavtal utvidgas till att gälla alla beslut som fattas med stöd av 2 mom. genom att även om detta stadgas i det inledande stycket i momentet.

Enligt 2 mom. 1 punkt skall statsrådet på samma sätt som för närvarande ha befogenhet att bestämma om tjänstemännens anställningsvillkor i de situationer som nämns i lagrummet.

Det föreslås att i 2 mom. 2 punkt stadgas att ett ämbetsverk eller en inrättning inom ramen för budgeten kan bestämma om sina tjänstemäns avlöningar. Denna befogenhet skall gälla också arbetsgivartjänstemännens avlöningar frånsett de specificerade tjänster som avses i 3 mom. Besluten kunde gälla alla de anställningsvillkor rörande avlöningarna för tjänstemän som avses i lagen om statens tjänstekollektivavtal. I det nuvarande avlöningssystemet för tjänstemän skulle besluten i huvudsak gälla personliga lönetillägg och tilläggsarvoden samt ändringar av löneklassificeringen.

Paragrafens 2 mom. 2 punkt skall gälla alla ämbetsverk och inrättningar. Då man gradvis

övergår till resultatstyrning är avsikten dock inte att överlåta ifrågavarande befogenheter på de ämbetsverk och inrättningar som inte ännu omfattas av resultatstyrningen. Om denna begränsning av tillämpningsområdet stadgas i lagens ikraftträdelsestadgande senare.

Enligt paragrafens 2 mom. 3 punkt kan finansministeriet inom ramen för statsbudgeten bevilja tillstånd att till en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning betala en ekonomisk förmån på grundval av tjänsteförhållandet även i andra fall än de som avses i 2 punkten. Beslutanderätten rörande andra anställningsvillkor än avlöningar förblir även vad gäller resultatstyrda ämbetsverk hos finansministeriet.

Det föreslås att i paragrafens 2 mom. 4 punkt stadgas att ett affärsverk kan bestämma om anställningsvillkoren för sina tjänstemän. Liksom i paragrafens 2 mom. 2 punkt skall befogenheten gälla också arbetsgivartjänstemännens avlöningar frånsett de specificerade tjänster som avses. För affärsverkens del förutsätts inte att besluten fattas inom ramen för statsbudgeten, eftersom de står utanför statsbudgeten. I fråga om affärsverken slopas de begränsningar i 5 § 4 mom. som gäller beslutens avsevärda betydelse och innehåll samt i fråga om resultatavvoden iakttagandet av de grunder som fastställts av finansministeriet.

Enligt 30 § 3 mom. statstjänstemannalagen kan, om statsrådet i ett enskilt fall anser att statens fördel påkallar det, med en innehavare av tjänst med avtalslön överenskommas om individuell avlöning. Eftersom detta stadgande skall anses vara ett specialstadgande i förhållande till 5 § 2 mom. lagen om statens tjänstekollektivavtal, kan om de personliga tjänstevillkoren för en innehavare av tjänst med avtalslön inte bestämmas enligt 5 § 2 mom., fastän med honom inte ingåtts ett sådant avtal som avses i 30 § statstjänstemannalagen.

Enligt gällande 9 § i förordningen om statens tjänstekollektivavtal (1203/87) finns det för närvarande ca 1 450 arbetsgivartjänster. Enligt 2 § 4 mom. lagen om statens tjänstekollektivavtal är det fråga om tjänster vars innehavare det åligger att företräda staten vid i lagen om statens tjänstekollektivavtal nämnda förhandlingar eller då stridsåtgärder vidtas eller om tjänster vars innehavare på annat sätt skall företräda arbetsgivaren. Det är ändamålsenligt

att ämbetsverken och inrättningarna har beslutanderätt i de ärenden gällande de egna arbetsgivartjänstemännens avlöningar som inte omfattas av tjänstekollektivavtal. Eftersom det dock är viktigt att linjedragningarna för avlöningssystemet och avlöningarna för statsförvaltningens högsta ledning samt behandlingen av dem sköts centraliserat, föreslås i paragrafens 3 mom. att befogenheten att besluta om avlöningar för arbetsgivartjänstemän inte skall överföras från finansministeriet till de delar som det är fråga om specificeringstjänster som avses i 5 § 2 mom. statstjänstemannlagen eller tjänster i 10 § 5 punkten lagen om statens affärsverk. Dessa utgörs i huvudsak av tjänsterna på högsta nivå inom statsförvaltningen och ämbetsverkschefernas tjänster.

Vad som ovan i 5 § 2 mom. sagts om fastställande av de personliga anställningsvillkoren för en innehavare av tjänst med avtalslön gäller på motsvarande sätt även fastställande av avlöningar för arbetsgivartjänstemän med avtalslön enligt lagens 5 § 3 mom..

Enligt paragrafens 4 mom. kan genom förordning stadgas att ett beslut som gäller en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning kan fattas av något annat ämbetsverk eller någon annan inrättning eller myndighet inom samma förvaltningsområde. Detta arrangemang är nödvändigt för de fall där beslutanderätten i annat fall blir för avlägsen i förhållande till verksamheten eller där man för att åstadkomma en enhetlig praxis inom förvaltningsområdet vill koncentrera beslutsfattandet.

Det föreslås att i paragrafens 5 mom. stadgas att finansministeriet fastställer de allmänna grunderna för avlöningar och övriga anställningsvillkor som ämbetsverk och inrättningar skall följa då sådana beslut som avses i 2 mom. 2 punkten fattas. I resultatstyrningens och omkostnadsbudgeteringens inkörningsskede samt då statens avlöningssystem och lönepolitik är under revidering och hela tiden utvecklas föreslås det att finansministeriet ges en möjlighet att styra ämbetsverkens och inrättningarnas verksamhet vid tillämpningen av de nu föreslagna stadgandena. Styrningen gäller dock inte statens affärsverk. Avsikten är att ämbetsverket eller inrättningen beaktar sakliga lönepolitiska grunder då avlöningarna fastställs. Om dessa meddelar finansministeriet vid behov allmänna anvisningar.

Det föreslås att i paragrafens 6 och 7 mom., görs vissa ändringar av teknisk natur i hänvis-

ningarna till andra moment i paragrafen. Momentens innehåll motsvarar gällande 5 och 6 mom.

2. Närmare stadganden

Avsikten är att genom förordning stadga att i fråga om ett ämbetsverk eller en inrättning som inte är ett resultatstyrt ämbetsverk avgör finansministeriet tjänstemannaärenden som anges i 5 § 2 mom. 2 punkten och att finansministeriet även i dessa fall kan befullmäktiga ämbetsverket eller inrättningen att avgöra dessa ärenden.

Avsikten är att genom förordning även stadga att beslut som gäller tjänstemän vid vissa ämbetsverk och inrättningar fattas av ett ämbetsverk, en inrättning eller en myndighet inom samma förvaltningsområde.

3. Ikraftträdande

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 juni 1992.

Då orsakerna till ändringarna utretts ovan, har man ansett att det är ändamålsenligt att möjligheten att bestämma tjänstemännens avlöningar och fastställa avlöningen i arbetsgivartjänsterna ges endast resultatstyrda ämbetsverk, vars mål och förutsättningar för verksamheten samt verksamhets- och ledningssystem är mogna även för reglering av anställningsvillkor genom egna beslut. För andra ämbetsverks och inrättnings del är det ändamålsenligt att finansministeriet fortfarande, med eventuella särskilda undantag, avgör ärendena i fråga för dem.

Eftersom det är fråga om ett tillfälligt arrangemang under resultatstyrningens övergångsskede, föreslås det att om saken stadgas i ikraftträdelsestadgandet. Avsikten är att genom förordning skall stadgas att ämbetsverks och inrättnings i 5 § 2 mom. 2 punkt avsedda ärenden gällande tjänst och tjänsteman avgörs av finansministeriet, om dessa ämbetsverk och inrättningar inte är resultatstyrda ämbetsverk.

Då orsakerna till ändringen utretts ovan har man behandlat fall där det då vissa till sina grunder centraliserat prövade avlöningssystem och avlöningsfaktorer tillämpas behövs många beslut som gäller enskilda tjänstemän. Då andra än resultatstyrda ämbetsverk enligt vad

som framförts ovan inte har möjlighet att fatta sådana beslut och då det inte alltid finns skäl till att finansministeriet skall fatta dem, stadgas genom förordning dessutom om en möjlighet för finansministeriet att befullmäktiga ett sådant ämbetsverk eller en sådan inrättning eller

ett annat ämbetsverk eller en annan inrättning eller myndighet inom samma förvaltningsområde att avgöra dessa ärenden.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 2 och 5 §§ lagen om statens tjänstekollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 4 mom. och 5 § lagen den 6 november 1970 om statens tjänstekollektivavtal, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 4 mom. i lag av den 24 oktober 1986 (764/86) och 5 § ändrad genom sistnämnda lag och lag av den 17 november 1989 (994/89), som följer:

2 §

Genom förordning kan stadgas om de tjänster vars innehavare skall företräda staten vid nedan i denna lag nämnda förhandlingar eller då stridsåtgärder vidtas, eller om tjänster vars innehavare på något annat sätt skall företräda arbetsgivaren.

5 §

Bundna av ett tjänstekollektivavtal är

- 1) staten,
- 2) de tjänstemannaföreningar som ingått avtalet eller som i efterhand med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detta,
- 3) de tjänstemannaföreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar i tjänstemannaföreningar som nämns i 2 punkten, och
- 4) de tjänstemän som är eller under avtalets giltighetstid har varit medlemmar i en av avtalet bunden förening.

Utan att bestämma anställningsvillkoren så att de är sämre än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet, men i övrigt utan hinder av tjänstekollektivavtalet kan

- 1) statsrådet bestämma om tjänstemännens anställningsvillkor, om möjligheterna att få

eller kvarhålla personal hos staten eller andra vägande skäl kräver detta,

- 2) ett ämbetsverk eller en inrättning inom ramen för statsbudgeten bestämma om sina tjänstemäns avlöningar,

- 3) finansministeriet inom ramen för statsbudgeten bevilja tillstånd att till en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning betala en ekonomisk förmån på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som avses i 2 punkten, samt

- 4) affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) bestämma om sina tjänstemäns anställningsvillkor.

Finansministeriet fastställer avlöningarna för de arbetsgivartjänstemän som avses i 2 § 4 mom.:

- 1) vid ämbetsverk och inrättningar till den del det är fråga om tjänster som avses i 5 § 2 mom. statstjänstemannalagen, samt

- 2) vid statens affärsverk, till den del det är fråga om tjänster som avses i 10 § 5 punkten lagen om statens affärsverk.

Genom förordning kan stadgas att ett beslut enligt 2 mom. 2 punkten som gäller en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning fattas av ett annat ämbetsverk eller en annan inrättning eller myndighet inom samma förvaltningsområde.

Finansministeriet fastställer de allmänna grunder för avlöningar som ämbetsverk och inrättningar skall följa när de fattar beslut enligt 2 mom. 2 punkten.

Staten får inte i andra fall än de som avses i 2 och 3 mom. inom tillämpningsområdet för ett tjänstekollektivavtal bestämma eller avtala att anställningsvillkoren för en tjänsteman som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför arbete som avses i avtalet skall vara sådana att de strider mot kollektivavtalet.

Vad som stadgas i 1 och 6 mom. skall iakttas endast om staten, föreningen eller tjänstemannen inte är bunden av ett tidigare, på andra

villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller om den kategori som avtalet binder inte är begränsad i själva avtalet.

Denna lag träder i kraft den 1992 .

Utan hinder av vad som stadgas i 5 § 2 mom. 2 punkten i denna lag kan genom förordning stadgas att de ärenden som avses i 2 punkten skall avgöras av finansministeriet och att finansministeriet även i dessa fall kan befullmäktiga ämbetsverket eller inrättningen att avgöra dessa ärenden.

Helsingfors den 16 april 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Ole Norrback

Lag

om ändring av 2 och 5 §§ lagen om statens tjänstekollektivavtal

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 4 mom. och 5 § lagen den 6 november 1970 om statens tjänstekollektivavtal, dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 4 mom. i lag av den 24 oktober 1986 (764/86) och 5 § ändrad genom sistnämnda lag och lag av den 17 november 1989 (994/89), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Genom förordning kan *särskilt stadgas* om de tjänster vars innehavare *det åligger att företräda* staten vid nedan i denna lag nämnda förhandlingar eller då stridsåtgärder vidtas, eller om tjänster vars innehavare *på annat sätt* skall företräda arbetsgivaren. *Om justering av avlöningen i dessa tjänster samt om arvodena för tjänsteinnehavarna bestäms genom beslut av finansministeriet särskilt.*

5 §

Bundna av ett tjänstekollektivavtal är:

- 1) staten,
- 2) de tjänstemannaföreningar som ingått avtalet eller som i efterhand med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detta,
- 3) de tjänstemannaföreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar i tjänstemannaföreningar som nämns i 2 punkten och
- 4) de tjänstemän som är eller under avtalets giltighetstid har varit medlemmar i en av avtalet bunden förening.

Utan hinder av ett tjänstekollektivavtal kan statsrådet bestämma annat om tjänstemännens anställningsvillkor än vad som är överenskommet i avtalet, om möjligheterna att få eller kvarhålla personal hos staten eller andra vägande skäl kräver detta. Statsrådet får likväl inte bestämma sämre anställningsvillkor än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet.

Utan hinder av ett tjänstekollektivavtal kan finansministeriet berättiga en tjänsteman att för semester, ålderstillägg eller annan ekonomisk förmån av tjänstehörhållandet också tillgärdäna sig annan tid än den som enligt tjänstekol-

Föreslagen lydelse

2 §

Genom förordning kan stadgas om de tjänster vars innehavare *skall företräda* staten vid nedan i denna lag nämnda förhandlingar eller då stridsåtgärder vidtas, eller om tjänster vars innehavare *på något annat sätt* skall företräda arbetsgivaren.

5 §

Bundna av ett tjänstekollektivavtal är

- 1) staten,
- 2) de tjänstemannaföreningar som ingått avtalet eller som i efterhand med samtycke av tidigare parter i avtalet skriftligen biträtt detta,
- 3) de tjänstemannaföreningar som direkt eller genom mellanled är eller under avtalets giltighetstid varit underföreningar i tjänstemannaföreningar som nämns i 2 punkten, och
- 4) de tjänstemän som är eller under avtalets giltighetstid har varit medlemmar i en av avtalet bunden förening. *Utan att bestämma anställningsvillkoren så att de är sämre än vad som gäller enligt tjänstekollektivavtalet, men i övrigt utan hinder av tjänstekollektivavtalet kan*
 - 1) statsrådet bestämma om tjänstemännens anställningsvillkor, om möjligheterna att få eller kvarhålla personal hos staten eller andra vägande skäl kräver detta,
 - 2) ett ämbetsverk eller en inrättning inom ramen för statsbudgeten bestämma om sina tjänstemäns avlöningar,
 - 3) finansministeriet inom ramen för statsbudgeten bevilja tillstånd att till en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning betala en

Gällande lydelse

lektivavtalet får tillgodoräknas, bevilja tillstånd att utge förmån enligt avtalet även till annan tjänsteman än sådan som enligt avtalet är berättigad till den och ekonomisk förnån eller kostnadsersättning på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som nämns i avtalet, samt inom ramen för stasförslaget bestämma om personliga lönetillägg, tilläggsarvoden och andra därmed jämförbara arvoden.

I 3 mom. åsyftade beslut som inte är av avsevärd betydelse och som gäller tjänstemän vid affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) fattas av affärsverket, med undantag av beslut om tillstånd att utge förmåner eller kostnadsersättningar på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som nämns i tjänstekollektivavtalet. Affärsverket kan dock med iakttagande av de allmänna grunder som finansministeriet fastställer för affärsverket besluta att resultatbaserad lön skall betalas till en tjänsteman.

Staten får inte i andra fall än de som avses i 2—4 mom. inom tillämpningsområdet för ett tjänstekollektivavtal bestämma eller avtala att anställningsvillkoren för en tjänsteman, som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför arbete som avses i avtalet, skall vara sådana att de strider mot kollektivavtalet.

Vad som stadgas i 1 och 5 mom. skall iakttas endast om staten, föreningen eller tjänstemannen inte är bunden av ett tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller om den kategorisom avtalet binder inte är begränsad i själva avtalet.

Föreslagen lydelse

ekonomisk förmån på grundval av tjänsteförhållandet också i andra fall än de som avses i 2 punkten, samt

4) affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) bestämma om sina tjänstemäns anställningsvillkor. Finansministeriet fastställer avlöningarna för de arbetsgivartjänstemän som avses i 2 § 4 mom.:

1) vid ämbetsverk och inrättningar till den del det är fråga om tjänster som avses i 5 § 2 mom. statstjänstemannalagen, samt

2) vid statens affärsverk, till den del det är fråga om tjänster som avses i 10 § 5 punkten lagen om statens affärsverk.

Genom förordning kan stadgas att ett beslut enligt 2 mom. 2 punkten som gäller en tjänsteman vid ett ämbetsverk eller en inrättning fattas av ett annat ämbetsverk eller en annan inrättning eller myndighet inom samma förvaltningsområde.

Finansministeriet fastställer de allmänna grunder för avlöningar som ämbetsverk och inrättningar skall följa när de fattar beslut enligt 2 mom. 2 punkten.

Staten får inte i andra fall än de som avses i 2 och 3 mom. inom tillämpningsområdet för ett tjänstekollektivavtal bestämma eller avtala att anställningsvillkoren för en tjänsteman som står utanför tjänstekollektivavtalet men utför arbete som avses i avtalet skall vara sådana att de strider mot kollektivavtalet. Vad som stadgas i 1 och 6 mom. skall iakttas endast om staten, föreningen eller tjänstemannen inte är bunden av ett tidigare, på andra villkor ingånget tjänstekollektivavtal eller om den kategori som avtalet binder inte är begränsad i själva avtalet.

Denna lag träder i kraft den
1992 .

Utan hinder av vad som stadgas i 5 § 2 mom. 2 punkten i denna lag kan genom förordning stadgas att de ärenden som avses i 2 punkten skall avgöras av finansministeriet och att finansministeriet även i dessa fall kan befullmäktiga ämbetsverket eller inrättningen att avgöra dessa ärenden.

